

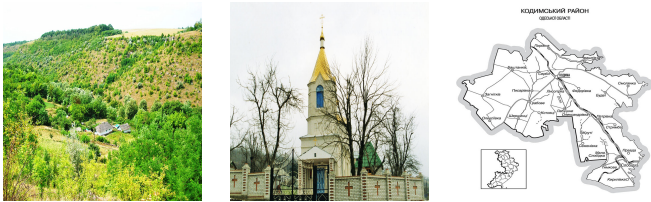
П. П. Надутик, З. В. Севастьянова

Кодимський район

КОДИМСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться на північному заході Одеської області. Утвор. 1930. Жит. потерпали від голодомору 1932–33 (кількість встановлених жертв – бл. 1,2 тис. осіб), зазнали сталін. репресій. Від липня 1941 до березня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Пл. 0,8 тис. км². Насел. 34 523 особи (2001, складає 86,9 % до 1989): українців – 90 %, росіян – 5 %, молдаван – 3 %. У складі р-ну – м. [Кодима](#), смт *Слобідка* та 24 сільс. насел. пункти. Лежить на пд. відрогах Поділ. височини. Поверхня – підвищена хвиляста лесова рівнина, розчленована ярами та балками. Корисні копалини: пісок, глина, вапняки. На тер. р-ну протікають річки [Кодима](#) (бас. *Південного Бугу*), Білоч, *Молокиш* (притока [Дністра](#)). Створ. понад 60 ставків. Заг. пл. водного дзеркала 274,7 га. Ґрунти переважно сірі лісові, чорноземні опідзолені та реградовані. Пл. лісів 12 тис. га (дуб, граб, ясен, клен). Об'єкти природно-заповід. фонду: ландшафт. заказник Березівський, гідрол. пам'ятки природи Джерело Зустріч, Джерело Канава, Джерело Слобідка, ботан. пам'ятки природи Перша та Друга діброви червоного дуба, заповідне урочище Чебанка (усі – місц. значення). Гол. підприємства розташ. у райцентрі. Спеціалізація с. господарства – рослинництво (зерн. і тех. культури). Пл. с.-г. угідь 60,2 тис. га, з них орних земель – 40,3 тис. га, сіножатей – 3,2 тис. га, пасовищ – 9,1 тис. га. Осн. виробниками с.-г. продукції є 12 ТОВів і 36 фермер. госп-в. У К. р. – 21 заг.-осв. школа, 6 дитсадків; 26 Будинків культури та клубів, 26 б-к, Загнітків. і Сербів. краєзнавчі музеї, [Кодимський історико-краєзнавчий музей](#), школа мистецтв, муз. школа, Будинок школяра; центр. рай. лікарня, 7 лікар. амбулаторій, 17 фельдшер.-акушер. пунктів. Виходить г. [«Вісті Кодимщини»](#). Діють реліг. громади УПЦ МП, УПЦ КП, євангелістів християн-баптистів, християн віри євангельської, свідків Єгови, адвентистів сьомого дня. Пам'ятки архітектури: церква Параскеви (1777), маєток кін. 19 ст. (нині дитсадок), вітряний млин (1910–20) у с. Будеї, церква Покрови у с. Івашків (1884), церква Преображення у с. Круті (1885), Свято-Вознесен. церква у с. Лабушне (1846), церква св. Миколая у с. Шершенці (1900). Є 84 пам'ятки археології. Серед видат. уродженців – мовознавець, академік НАНУ, чл.-кор. РАН *О. Мельничук* (с. Писарівка), фармаколог, чл.-кор. НАМНУ [В. Кресюн](#), фахівець у галузі хімії високомолекуляр. сполук [М. Бурмістр](#) (обидва – с. Шершенці), фахівець у галузі регулювання та захисту прав споживачів [Л. Коломієць](#) (с. Лабушне), економіст *М. Левицький* (с. Будеї), лікар-анестезіолог і ревматолог *К. Мініна* (с. Тимкове), фахівець у галузі устаткування харч. вироб-в *А. Поперечний* (с. Лисогірка), фахівець у галузі

аеронавігації та штурман. забезпечення польотів *В. Русол* (с. Лабушне); поетеса [Н. Бутук](#) (с. Будеї), письменник, громад. діяч [О. Гай-Головко](#) (с. Писарівка); живописець, академік С.-Петербур. АМ *Є. Столиця* (с. Будеї), художник декор.-ужитк. мистецтва, дизайнер [І. Когут](#) (с. Баштанків), графік *В. Шпак* (с. Грабове); актор, нар. арт. СРСР і РФ *В. Лановий* (с. Стримба), хор. диригент, композитор [Ю. Головко](#) (с. Писарівка), актриса, засл. арт. УРСР [В. Болейко](#) (сміт Слобідка); спортсмен (шашки) [П. Бодянський](#) (с. Серби); церк. діяч УАПЦ [Антоній](#) (Гриневич); Герої Рад. Союзу [І. Авеличев](#) (обидва – смт Слобідка) та Ф. Карпинський (с. Івашків). 1843–51 у Крутів. духов. училищі навч. письменник, етнограф, громад. діяч *А. Свидницький*.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Софич А. Загнітків – поселення у витoku річки Майстриха: Істор. нарис. Кодима, 2006;
2. Грінченко М. Подорож у минуле: Істор. нарис про с. Пиріжна. Пиріжна, 2006;
3. 2009;
4. Аргатюк С. С., Кушнір В. Г. Крутянський ключ: Нарис з історії Кодим. р-ну. О., 2010.

Бібліографічний опис:

Кодимський район / П. П. Надутик, З. В. Севастьянова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-7512>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).